

Kirjallinen kysymys KK 3/2026 vp

Anders Norrback r ym.

Kirjallinen kysymys Traficomin kuljettajantutkinto- ja lupapalveluita koskevasta kilpailutuksesta ja sen vaikutuksista kielellisiin oikeuksiin ja ruotsinkieliseen ammatilliseen koulutukseen

Eduskunnan puhemiehelle

Traficom on käynnistänyt kilpailutuksen, joka merkitsee kuljettajantutkintoja ja lupapalveluita tarjoavien palvelupisteiden määrän merkittävää vähennystä. Kilpailutuksen taustamuistion mukaan palvelupisteiden määrää vähennettäisiin 77:stä 43:een vuodesta 2027 alkaen. Poistettavien paikkakuntien joukossa on sekä Pietarsaari että Kristiinankaupunki.

Suunniteltu muutos heikentää teoria- ja ajokokeiden sekä lupapalveluiden saatavuutta suuressa osassa Pohjanmaata ja Suupohjan rannikkoseutua. Muutoksen vaikutukset ruotsinkieliseen väestöön ovat erityisen vakavia, koska ruotsinkielisten palvelujen tarjonta monilla jäljelle jäävillä paikkakunnilla on jo nykyisinkin rajallista. On todettu esimerkiksi, että ruotsinkielisten palvelujen saatavuus Kokkolassa on riittämätöntä ja että Ajovarman Pietarsaaren palvelupiste on käytännössä toiminut alueen ruotsinkielisten palvelujen keskuksena. Noin 80 prosenttia sen asiakaskontakteista on ollut ruotsinkielisiä.

Ajokokeiden ja lupapalvelujen järjestäminen on viranomaistoimintaa, johon sovelletaan kielilakia. Kielilain mukaan oikeus ruotsin kielen käyttämiseen on turvattava käytännössä, ja tämä velvollisuus on otettava huomioon viranomaisten toiminnan suunnittelussa, valmistelussa ja toimeenpanossa, mukaan lukien julkisissa hankinnoissa. Kyseisen kilpailutuksen kielellisiä vaikutuksia ei ole analysoitu systemaattisesti, vaikka kilpailutus muokkaakin palveluverkostoa merkittävästi kaksikielisillä ja ruotsinkielisillä alueilla.

Lisäksi ehdotetulla keskittämisellä on suoranaisia ja kauaskantoisia vaikutuksia ruotsinkieliseen liikenne- ja logistiikka-alan ammatilliseen koulutukseen. Yrkesakademin i Österbotten (YA) ja Optima järjestävät kattavasti ruotsinkielistä logistiikka-alan koulutusta ja ammatillista kuljettajakoulutusta. YA:n Närpiön yksikössä logistiikka on opiskelijoiden määrällä mitattuna suurin koulutusala, jolla on paljon hakijoita ja jolle valittavien opiskelijoiden määrät kasvavat. Logistiikka-alan opiskelijoiden on suoritettava useita teoria- ja ajokokeita ja heidän on hoidettava monia lupa-asioita voidakseen suorittaa tutkintonsa määräajassa.

Logistiikan perustutkintoa suorittava opiskelija käy Ajovarman palvelupisteellä vähintään 11 kertaa opiskeluaikanaan, usein tätä useamminkin. Suuri osa näistä kokeista suoritetaan ja asioista hoidetaan nykyisin Kristiinankaupungissa, jossa ruotsinkieliset palvelut on kyetty turvaamaan ja

Kirjallinen kysymys KK 3/2026 vp

jossa opetuksen järjestäjät voivat tehokkaasti tukea opiskelijoita heidän asioidessaan viranomaisissa. Jos Kristiinankaupungin palvelupiste lakkautetaan, nämä palvelut keskittyvät käytännössä Vaasaan, jossa resurssit jo nykyisellään ovat niukat. Tämä voi johtaa odotusaikojen pidentymiseen, kustannusten kasvamiseen, opintojen viivästymiseen sekä siihen, että opiskelijat joutuvat käytännössä suorittamaan kokeita suomen kielellä, vaikka heillä on lakisääteinen oikeus palveluiden saamiseen ruotsin kielellä.

Kielellisten vaikutusten lisäksi muutos merkitsee koulutusresurssien tehotonta käyttöä ja liikenneturvariskien ja ympäristökuormituksen lisääntymistä sekä heikentää mahdollisuuksia vastata työelämän akuuttiin ammattikuljettajien tarpeeseen alueella.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten ministeriö varmistaa sen, että vastuuviranomainen, eli Traficom, täyttää kuljettajantutkinto- ja lupapalveluita koskevan kilpailutuksen yhteydessä kielilain vaatimukset, mukaan lukien velvollisuuden arvioida kielellisiä vaikutuksia ja turvata palvelujen tosiasiallinen saatavuus ruotsin kielellä myös käytännössä ja alueellisesti, ja

miten ministeriö aikoo varmistaa sen, että Yrkesakademin i Österbottenin ja Optima kuntayhtymän järjestämä ruotsinkielinen logistiikka-alan koulutus ja ammatillinen kuljettajakoulutus voidaan toteuttaa lainmukaisesti, tehokkaasti ja ilman kohtuuttomia esteitä, jos ruotsinkielisten kuljettajantutkinto- ja lupapalveluiden saatavuus alueella huononee suunnitellun keskittämisen takia?

Helsingissä 4.2.2026

Anders Norrback r
Christoffer Ingo r
Mikko Ollikainen r